

Štovski

ŽELEZAR

Leto XX.

1980

MAJ 1980

ST. 9

GLASILO DELAVCEV DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE ŠTORE

TITO JE...

RADOST MLADOSTI
NAŠ SVET
NAŠE JUTRO IN DAN
PTICA SVOBODE
PESEM
NAŠA VZTRAJNOST
NAŠ PRIJATELJ IN
TOVARIŠ
HEROJ NAŠIH DNI
NAŠA MOČ
NAŠA POMLAD
NAŠA ZVESTOBA
VSA NAŠA LJUBEZEN
NAŠE DELO
NAŠA PRIHODNOST
DEL NAŠIH SRC
VIR SREČE IN
SVOBODE
KNJIGA, IZ KATERE
SE UČIMO
VSE KAR IMAMO
NAŠ PONOS
VOJAK MIRU
JUGOSLAVIJA

TITO JE UMRL

Ponedeljek. Turoben, deževen dan.

Kot da tudi narava sočustvuje z nami. Velike deževne kaplje kot solze padajo z neba in z listja ob cesti stoječih dreves. Počasi, tiho in nemo zroč predse gredo posamezniki in skupine v kulturni dom. Shod v kulturnem domu je vselej pomenil nekaj novega in korak vanj je bil vedno lahak in živ.

Tokrat je drugače. Korak noče naprej, ustavlja se, išče oporo.

Nikomur se ne mudi. Naj bo tiho, za kar se zbiramo, še daleč, nemogoče. Naj ure hitreje stečejo, naj odmaknejo čas. Pa vendar mora korak naprej. Vstopili smo. Nemo posedamo. Zbrani smo. Pred nami slika, preko katere se vije žalni trak. TITO. To je On. Lik človeka, revolucionarja, borca preteklosti, sedanjosti in misleca za bodočnost narodov in narodnosti. Zbrali smo se, da na žalni svečanosti obudimo in se poklonimo njegovemu delu.

O Titu je spregovoril tov. Roman Zapušek.

Titov heroični optimizem se je razodel že v najtežjih trenutkih revolucijskih dni v prvih desetletjih dvajsetega stoletja. Toda njegova nemajna prepričanost, da ne more biti tako težke življenjske situacije, iz katere ni izhoda, je dokazovala Titovo človeško plemenitost in ljudskost v vseh obdobjih borbe in revolucije jugoslovanskega delavskega razreda. Kot prepričan marksist je verjel, da vsak družbeni pojav vsebuje v sebi tudi lastno zanikanje, da ima ranljivo mesto. Takšna je dialektika življenja. Ta njegov realni in heroični optimizem je vselej mobiliziral, vselej se je kazal kot magnetna sila, ki je zbirala okoli sebe vse napredno, vse najboljše in je vselej v kriznih in nekriznih trenutkih, v trenutkih zastoja in umikov dajala impulz za gibanje k napredku in k svobodi. V tem trenutku potrebujemo Titov heroični optimizem. Ponovno morajo v nas zazveneti besede, ki jih je naš Tito v preteklih letih nemalokrat naslovil nam, pa tudi tistim v tujini, ki so izražali kakršnekoli dvome o tem, kakšna bo sedanja in prihodnja pot neuvrščene, samoupravne in socialistične Jugoslavije. Tudi Titova misel je bila vselej uprta v sedanost in prihodnost. Verjel je v tisto, kar prihaja, kar je novo in mlado. Zato je bil tako blizu resnični revoluciji, zato je bil tako blizu mladim in zato je z njegovo značilno preprostostjo in plemenito čuvstvenostjo znal tudi najtežje probleme in razmere povedati ljudsko, človeško, razumljivo. Moč njegove besede je bila v tem, ker je vselej globoko doživljal tisto, kar je govoril. A ko je razlagal in pripovedoval, ko je kritiziral in opozarjal, smo čutili, kako govori z našimi srci in z našo mislijo. Njegova misel je bila iskrena in dobronamerna. To je bila beseda velikega humanista, borca za človečnost, pravega človeka — revolucionarja.

TITO O DELU

Ko je govoril o združenem delu, je bil jasen in dorečen: Mi smo socialistična država, v kateri pomeni delo dostojanstvo za človeka. In samo taki ljudje so pravi socialistični občani. Mi bomo torej vedno delali, a tako, da bo ljudem delo lažje, da bo znanje življenjska potreba, brez katere ne morejo živeti. Pri nas morajo delati vsi, nekateri fizično, drugi umsko, toda mi si bomo prizadevali, da v tem veličastnem delu kar najbolj združimo umsko in fizično delo...

O liku tov. Tita je spregovoril tov. Roman Zapušek

Enega izmed najbolj zapletenih Marxovih videnj družbe združenega dela je razložil nezamotano. Takšno je bilo njegovo osmišljanje in izvorno pojmovanje marksističnega nauka v družbi, o odnosih med ljudmi, o svobodi in osvoboditvi človeštva. Če je revolucija pot v neznanu in je novo šele potrebno dokazati, potem lahko rečemo, da sta Titovo življenje in delo krasili prav smelost, vztrajnost in vizionarski optimizem v odkrivanju poti za revolucionarno pot iz zmage v zmago. Verjel je v moč ljudskih množic. Verjel je v zavest delavskega razreda. Verjel je v moč zveze komunistov. Verjel je v najnaprednejše, v najsvobod-

BEOGRAD, 4. maja (Tanjug) – Danes ob 18. uri sta predsedstvo CK ZKJ v imenu centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije in predsedstvo Socialistične federativne republike Jugoslavije, na seji obeh predsedstev sprejeli ob smrti predsednika republike in predsednika Zveze komunistov Jugoslavije Josipa Broza Tita naslednji razglas:

**Delavskemu razredu,
delovnim ljudem in občanom,
narodom in narodnostim
Socialistične federativne republike
Jugoslavije**

Umrl je tovariš Tito.

Dne 4. maja 1980. leta ob 15.05 je v Ljubljani prenehalo biti veliko srce predsednika naše Socialistične federativne republike Jugoslavije in predsednika predsedstva SFRJ, predsednika Zveze komunistov Jugoslavije, maršala Jugoslavije in vrhovnega poveljnika oboroženih sil Socialistične federativne republike Jugoslavije Josipa Broza Tita.

nejše in v najbolj človeško. Verjel je v možnost socialne, socialistične in narodnoosvobodilne revolucije. Verjel je v bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti. Verjel je v izvirnost in posebnost ter pravilnost jugoslovanske neodvisnosti, samoupravne socialistične revolucije. Verjel je v nehumanost stalizma in birokratizma. Verjel je v samoupravljanje, v neuvrščenost, v svobodo in v nezlomljivost partizanskih brigad in povojne Jugoslavije v vseh najtežjih situacijah. Leta 1942 je govoril: Naši sovražniki mislijo, da so nas obkolili. Naj tako mislijo. Nas to ne skrbi. Mi smo bili od vsega začetka obkoljeni — ker je vsa Evropa okupirana. Toda poleg tega mi nismo tu obkoljeni tako, kot govore naši sovražniki tudi zato, ker je vsa Jugoslavija vojno bojišče. Mnogo razlogov imamo, da globoko verjamemo v nove zmage, v končno zmago. Titova beseda torej ni samo hrabrila. Ni samo spodbujala k boju in k ustvarjalnosti. Ni samo zdrževala in povezovala. Vedno je odpirala nove in nove možnosti, da se je lahko uresničilo tudi tisto, kar se je zdelo nemogoče, četudi je res bilo nemogoče, a se je vendarle uresničilo.

TITO O SVOBODI

Ali pogledimo Titove misli o svobodi: Ko govorimo o svobodi..., mislim na svobodo za ljudi človeških občutij, za ljudi, ki tudi drugim želijo svobodo, saj obstaja razlika med svobodo in »svobodo«; mislim na svobodo, kakor jo razumejo ljudje, ki tudi drugim ljudem in narodom želijo svobodo. Velika je razlika med to svobodo in tisto, o kateri govore ljudje iz določenih krogov, ki žele tako svobodo, da bi mogli zasluževati druge narode... Svoboda je torej, če ljudje upravljajo sami s seboj, če imajo možnost, da ustvarjalno spreminjajo svet, da ga oblikujejo po svoji misli in svojem srcu. Zato ni čudno, da sta Tito in Edvard Kardelj tako jasno poudarila, da je izražanje osebne svobode bistvo socialistične demokracije, to je samoupravljanja.

Svoboda je lahko samo konkretna svoboda. Svoboda je povezana z družbenim in življenjskim standardom človeka, z odpiranjem vrat k boljšemu življenju, s širjenjem demokratičnih poti, da delavec in občan dejansko vladata, saj obstajajo pravice. V tem torej, da se delavski razred samoupravno organizira kot oblast. V tem je bistvo našega razumevanja diktature proletariata. In ni nobeno naključje, da je Tito izjavil: Mi svobode ne razumemo formalno ali abstraktno.

Niti danes, niti kdaj pozneje ne bomo govorili o Titovi zapuščini. Ne bomo ostali le pri navajanju njegovih citatov. Niti ne samo pri proučevanju njegovega življenja in dela. Kajti mi živimo v Titovi dobi in snovali bomo družbo, ki ji je Tito vklesal neizbrisno podobo. Titovo življenje in delo sta eno z našo ljudsko revolucijo, z vsemi nami, jugo-

TITO ŽIVI

slovanskimi narodi in narodnostmi, z vsemi občani in samoupravljalci, ki hočemo osmišljeno živeti v svobodni in samoupravni družbi. A tudi z vsem naprednim človeštvom, ki je že zdavnaj vzelo Tita za svojega, kajti Tito je kakor boljši kruh, je kakor upanje, kakor svoboda, nekaj, kar si človek preprosto želi v življenju doseči in spremeniti.

TITOVA USTVARJALNA MOČ

Ustvarjalna moč Titove besede, misli in akcije prežema in usmerja celotno našo revolucijo, od prvih delavskih stavk in nastajanja komunistične partije Jugoslavije, do leta 1937, ko je Tito zmagoslavno popegljal jugoslovansko partijo na čelo boja jugoslovanskega delavskega razreda, kmetov in inteligence ter mladine za boljše družbo. Pa še naprej. V narodnoosvobodilni boj, v zgodovinsko neprecenljiv spor in revolucionarni obračun s Stalinom in v socialistično samoupravno ureditev. Kakršni smo na znotraj, moramo biti tudi zunaj. Tako je Tito mnogokrat poudarjal. Zato je Jugoslavija bila gostitelj prve konference neuvršenih dežel v Beogradu 1961. leta. In zato je bila Jugoslavija med prvimi, ki je izbojevala načelno, odločilno bitko za ustvarjanje novih odnosov med komunističnimi partijami v svetu. **Tito ni nikoli nagibal ne na vzhod, ne na zahod. Nasprotno, hotel je odprto Jugoslavijo na vse strani sveta, nepriznavajoč velike in majhne, pač pa samo enakopravne in svobodne. Jugoslavija ne more biti drugačna kot je. In samo taki se bomo pogovarjali z vsakim na svetu, pri tem pa ne potrebujemo nobenih varuhov, nobenih pokroviteljev in skrbnikov. Gibalna in usmerjevalna moč Titovega dela in življenja se je vselej najbolj odražala v usodnih, kriznih in prelomnih trenutkih naše partije, revolucije in celotne družbe.**

Zgodovina moderne Jugoslavije je zgodovina Titovega in Kardeljevega življenja in dela sredi ljudskih množic in delavskega razreda. Naš pogled v ustvarjalne rezultate Titove misli in akcije pove, da Titova dejanja nimajo samo zgodovinskega pomena za Jugoslavijo, njene narode in narodnosti. Pač pa tudi za vse napredno človeštvo, za svetovni proletariat, ki še ni osvobojen in ki se želi izkoptati iz okov nehumanosti, nesvobode in zaslužnosti. V dneh Titove bolezni je skoraj ves svet izpričal dostojanstveno spoštovanje do njegove življenjske epopeje. Lahko smo ponosni, da je tudi tujina spoznala moč in trdnost jugoslovanske skupnosti, bogastvo rezultatov Titovih naporov, trdnost, neomajnost in obrambno sposobnost Jugoslavije.

TITO – LJUDSKI JUNAK

Pogosto se vprašamo, in se sprašujejo posebej zunaj, zakaj je Tito ljudski junak. Zakaj je bil ves čas v povojni zgodovini svetovnega človeštva simbol človekove želje po osvoboditvi, po enakopravnosti, po drugačnih družbenih odnosih? Zato, ker se zgodovinski pomen Titovega dela in življenja kaže v naši revoluciji. Na naših tleh. Mi vsi smo junaki Titovega kova v izgradnji bolj človeške družbe, v bratstvu in enotnosti naših narodov in narodnosti in v neomajni veri v neuvrčenost in v svobodo.

Tito je na razpotju zgodovinskih dogajanj povedel jugoslovanske narode in narodnosti v svetovno zgodovino. Z njim smo postali soustvarjalec sodobne zgodovine. Toda ta zgodovina dvajsetega stoletja je zgodovina dveh krvavih vojn, je zgodovina najbolj grozljivega razčlovečenja, je zgodovina najbolj obupnih želja po svobodi in zgodovina žilave upornosti mnogih narodov, da se osvobodijo. Zgodovina 20. stoletja nikakor ni sončna zgodovina. V Jugoslaviji smo pokazali eno izmed poti za novo podobo zgodovine človeštva. **Zato smo zanimivi, privlačni in tudi vznemirljivi. Zato smo hvaljeni in kritizirani. Toda tu smo in za marsikateri del sveta najsvetlejšo okno za svobodno, trdno in človeka vredno življenje.**

TITO – BRATSTVO IN ENOTNOST

Tito je znal začrtati osvobodilno etiko in svojevrstno filozofijo svobode. Ta je stoletja živela v zavesti naših narodov kot težnja k svobodi in samostojnosti. Tito je v socialistični revoluciji, predvsem v herojski

Udeleženci komemoracije v Kulturnem domu

narodnoosvobodilni borbi in v vseh izjemnih obdobjih in v protislovnih dogajanjih v našem razvoju vedel, kaj je temeljni interes delavskega razreda. Širil je spoznanje, kaj združuje jugoslovanske narode in narodnosti. Znal je prepričljivo in prizadeto povedati, da negujemo bratstvo in enotnost kot najvrednejšo vodilo naše revolucije. Bratstvo in enotnost sta se rodila v narodnoosvobodilni borbi. To je bratstvo na razredni socialistični osnovi. Pobudnik in glavni nosilec enotnosti in bratstva je bila in je ostala zveza komunistov Jugoslavije. Titova ideja bratstva in enotnosti je, da socialistični internacionalizem v naših jugoslovanskih razmerah postane dejanski. Ne moremo biti marksisti in internacionalisti v mednarodnih odnosih, če nismo tudi znotraj mnogo nacionalne družbe narodov in narodnosti. Jugoslovanske narode in narodnosti združujejo dolgoročni interesi delavskega razreda — to je osvoboditev dela, to je samoupravljanje, to je socialistična samoupravna zavest, to je neuvrčenost. Prav razredna vsebina socialističnega in humanističnega bratstva in enotnosti daje Jugoslaviji vrste temeljev. Nekdo je dejal, da je bila Titova politična kemija združiti vse, kar je možno združiti za napredek in razvoj. To je bil njegov odgovor notranjemu in mednarodnemu separatizmu in njegov protitudar poskusom razplamtevanja nacionalnih strasti. Titovo idejo bratstva in enotnosti moramo razumeti še širše v svetovnih razmerah. Žari iz njegove etičnosti, pa tudi iz njegovega socialističnega patriotizma, kadar je govoril o enotnosti naše države. Domovina je ena in vsem enako dodeljena.

Naša revolucija je bila ves čas enotna v odnosu do enakopravnosti narodov in narodnosti v Jugoslaviji. Drugačna tudi biti ni mogla, saj sta zrasla bratstvo in enotnost v revoluciji, v boju, v krvi. In naša revolucija je do konca povzdignila heroizem in človečnost. Tako v odnosu do ranjenih in onemoglih borcev, tako do vsakega človeka, do vsakega naroda, zato je bila lahko nepremagljiva in osvobodilna. Tudi ta trenutek se moramo zavedati, da je bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti temelj našega stabilnega razvoja.

Posamezni pojavi in delovanje nekaterih skupin, zlasti zunaj in tudi znotraj, nas mora opominjati, da smo budni, da branimo vrednote revolucije in da se zavedamo, da še živijo ostanki razrednega sovražnika. Ne bi delovali v Titovem duhu, z njegovo mislijo in vodilom, če bi spregledali protislovja v našem razvoju.

Dobro vemo, da naš razvoj ne poteka premočrtno. Obstajajo različni interesi in različna protislovja zaradi mnogih realnih, družbenoekonomskih razlogov; prav to nas vzpodbuja, da se nikoli ne uspravamo, da nismo nikoli presamozadovoljni in da kritično presojamo vsak naš korak. Tito je vedno imel pred seboj celovitost družbenih gibanj. Znal je povzeti najboljše in odpreti poti za odpravo slabosti. Zato je njegova misel delovala kot mobilizacija in kot navdih, kot združevanje in kot krepitev skupnega občutja za spreminjanje življenja.

Tito je bil proti vsaki nesvobodi. Birokratizem je označil takole: Birokratizma ne zanima življenje ljudi, razpoloženje ljudstva, narod je zanj brezbarvna množica. Birokratizem pa vse rešuje z dekretom, ne spoznava življenja in utripa naroda, ampak vsiljuje tisto, kar misli da je pravilno. Birokratizem je nezdržljiv s socializmom. On ne upošteva stvarnosti. Celo najnaprednejše zakone in uredbe spreminja v mrtve, neučinkovite akte in jih poskuša obiti ali skriti, kjer se da. Birokratizem se ne uči od ljudi. Ampak misli, da je zato tu, da samo on uči narod. A tisti, ki se slepi, da je sposoben stalno učiti ljudi, a se od njih nič ne učiti, ta ni noben voditelj, še najmanj socialističen. Titova misel je torej izrazito dialektična, antidogmatska, revolucionarna in vizionarska. Je ustvarjalna. Je misel, ki prebujata in aktivira množico in posameznika. Je misel akcije, ki vodi po nezvoženih poteh revolucije.

TITO MED NAMI

Tito je močno povezan tudi z delavskim Celjem. Že v predvojni, ilegalnih časih je precej časa živel kot illegalec v Trebčah na Kozjanskem, pri teti Ani Kolarjevi. To domovanje mu je omogočilo razgibano in uspešno partijsko in revolucionarno delo. Sodeloval je na prvi konferenci komunistične partije Slovenije v Smiglovi zidnici. Istega leta je na Lisci ustanovil začasni politični biro komunistične partije Jugoslavije v domovini.

Takoj po vojni, že prvega junija 1945, je bil na prvem obisku v Celju. Vedel je, da ga imamo v Sloveniji radi, čutil je tudi po slovensko, rad je živel med nami, tenkočutno je prisluhnil naši ljudski pesmi. Razumel je naše težave. Vzpodbujal je k delu za boljše. Bil je tudi kritičen in je vselej znal pravilno odmeriti pohvalo, priznanje in spodbudo. Pa najsi je bilo to leta 1954 na Ostrožnem, ali ko si je ogledal spomenik revolucije na Šlandrovem trgu, ali pa, ko je 1969. leta po obisku v Velenju želel spet priti med celjske delavce in občane. Posebej toplo se spominjamo njegovega delovnega obiska v Celju v letu 1971, ko je pozorno in skrbno prisluhnil našim podatkom in stališčem o razvoju Celja v Narodnem domu. Kako ga imamo radi, kako smo z njim in kako je z nami on, smo pokazali pred dvema letoma, ko smo ga množično pozdravili ob njegovem kratkem postanku na novi avto-cesti.

TITOVE MISLI – NAŠE OBVEZNOSTI

Danes ni nič drugače. Vemo, katere naloge nas čakajo. Titova novoletna poslanica nam je bila vsem opozorilo, povabilo in vodilo za boljše delo, za boljše gospodarjenje in boljše samoupravljanje. Sprejeli smo program stabilizacijskih ukrepov. Vemo, kaj nam je v tem trenutku v ospredju kot človeška, politična, strokovna in samoupravna naloga. (Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje s 3. strani)

Odgovorno v boj za stabilizacijo, za okrepitev samoupravnih in delegatskih odnosov v občini in za okrepitev naše obrambe in samozaščitne sposobnosti. To bo naš prispevek k trdni, svobodni, neodvisni, nadaljnji razvojni poti Jugoslavije.

Kajti Titova misel je bila in je vselej tudi pobuda za nadaljevanje revolucije. Pobuda, ki usmerja naše življenje in delo, našo misel in čustva, pobuda, ki bo vplivala na sedanje tokove človeške zgodovine. Titovo delo ni sklenjeno, ni končano. Ni samo povabilo k nadaljnjem izgrajevanju bolj človeške družbe. Je naša velika obveznost in dolžnost, da močno združeni, zavestno, vztrajno, odločno in nepremagljivo bijemo boj kot vkopani borci za tak svet, za kakršnega je izgorel naš Tito.

Tito je revolucionar, dialektik, humanist in marksistični mislec, je človek. Ostaja človek in ljudski voditelj. Njegovo delo in življenje sta zanesljiv ključ za mnogoštevilne težave in protislovja, s katerimi smo se in se bomo še spopadli. Toda Titovo življenje in delo sta tudi najbolj jasno vodilo za uspeh naše samoupravne revolucije, našega svobodnega in ustvarjalnega življenja.

Zalne svečanosti so bile v vseh temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih. Krajevna skupnost Štore pa je organizirala žalno svečanost krajanov Štor in okolice.

Zaobljuba

Delavci Železarne Štore bomo z vso prizadevnostjo nadaljevali Titovo pot graditve samoupravnih socialističnih odnosov. Naša osnovna naloga in zadolžitev je v tekočem izpolnjevanju sprejetih planskih zadolžitvev. Pri teh zadolžitvah se bomo osredotočili na doseganje proizvodnih rezultatov, ki smo jih v naših načrtih planirali in sprejeli. Kvalitetna proizvodnja mora biti naše vodilo, zato se moramo tako v proizvodnih temeljnih organizacijah združenega dela, kakor v temeljnih organizacijah splošnega pomena ter delovnih skupnostih z vso resnostjo angažirati, da dosežemo čim boljše rezultate.

Kot smo bili aktivni v zadnjem času pri izdelavi smernic in elementov novega srednjeročnega razvojnega obdobja, bomo v naslednjih mesecih to aktivnost še povečali, da pridemo do realnih temeljev srednjeročnih načrtov, ki jih bomo v obdobju 1981—1985 tudi lahko uresničili.

Naša nadaljnja prizadevanja bodo usmerjena v krepitev družbenopolitičnega življenja in nadaljnega razvoja samoupravnih odnosov ter uveljavljanja Zakona o združenem delu.

Posebno skrb bomo posvetili razvoju družbenega standarda ter pogojem, v katerih dela in živi naš delovni človek. To so naloge, ki bodo zahtevale široko angažiranje vseh naših delovnih ljudi v Železarni Štore. pomenijo pa resnično vse tisto, kar je tovariš Tito postavljajal pred delovne ljudi kot naloge in zadolžitve za uresničitev naše lepše prihodnosti.

PREDSEDSTVO SFRJ — BEOGRAD

PREDSEDSTVO SRS — LJUBLJANA

PREDSEDSTVO CK ZKJ — BEOGRAD

PREDSEDSTVO CK ZKS — LJUBLJANA

OB NENADOMESTLJIVI IZGUBI ljubljenega tov. Tita izražamo v imenu komunistov, delavcev, mladine Železarne Štore najgloblje sožalje.

Obvezujemo se, da bomo neomajno čuvali bratstvo in enotnost narodov in narodnosti, trdnost naše socialistične, samoupravne, neuvrščene Jugoslavije.

Misli in delo tov. Tita bodo večno prisotne med nami.

**Delovni kolektiv in
družbenopolitične organizacije
Železarne Štore**

Tito —

Zapisano je, da se je 7. maja 1892 rodil v Kumrovcu, v Hrvatskem Zagorju v siromašni družini Franja in Marije Broz sedmi otrok, Josip, ki se je razvijal v zelo nadarjenega otroka. V Kumrovcu je dokončal leta 1905 osnovno šolo. Zaradi revščine v domači hiši, saj se je Brozovim rodilo petnajst otrok, a je živih ostalo samo deset, je Jože odšel v petnajstem letu v spremstvu svojega sorodnika, štabnega narednika Jurice Broza, v Sisak, kjer je bil najprej pomožni natakarkar, potem pa se je pri mojstru Karasu izučil za ključavničarja.

V Sisku se je v družbi naprednih mladih delavcev spoznal s socialističnimi idejami in že sodeloval v takrat še skromni socialistični dejavnosti. Ko je dovršil učno dobo, se je podal v Zagreb, da bi si poiskal zaposlitev. Tu se je že vpisal v Zvezo kovinarskih delavcev in postal član Socialdemokratske stranke Hrvatske in Slavonije. V letih 1911—1912 je delal kot kovinarski delavec v Sloveniji, kjer ga kot devetnajstletnega kovinarja srečamo v tovarni Titan v Kamniku (1911); od tam ga je boj za življenjski obstanek usmeril v svet, na Češko, v Nemčijo in v Avstrijo. Vojaški rok je odslužil v letih 1913—1914 v Zagrebu. Toda že leta 1914 je dospel zaradi antimilitaristične propagande v zapore v petrovaradinski trdnjavi. Takrat mu je bilo 22 let. Sam je pripovedoval, da se večina vojakov ni želela bojevati proti Srbiji. Njihova resnična želja je bila, da bi se otrsli kapitalističnega in izkoriščevalskega jarma. Med najglasnejšimi nasprotniki imperialistične vojne je bil Josip Broz. Dneve in dneve je v zaporu zaman čakal, da ga zaslisi, njegove zahteve so naletele na gluha ušesa. Na prvem zaslišanju je zvedel, da ga narednik obtožuje, da govori proti vojni in ščuva vojake k uporu. Tito je imel takrat čin vodnika. Toda priča, gospodinja, pri kateri je za časa prvega bivanja v Petrovaradinu stanoval, je izjavila, da si je narednik obtožbo izmislil. In Broza so izpustili.

Zelo bežno je bilo Titovo srečanje s Slovenijo jeseni leta 1920, ko se je z ženo Pelagijo vračal iz boljševiške Rusije skozi Maribor in ju je tamkajšnja policija registrirala kot sumljiva komunista. Čez dobrih deset let mu je bilo namenjeno prvo daljše bivanje v Sloveniji. Ko so ga zaradi komunističnega delovanja obsodili leta 1928 na pet let ječe, so ga leta 1931 prepeljali iz Lepoglave v mariborsko kaznilnico.

Tov. Tito med sodelavci

Medtem smo preskočili nekaj let. Ko je služil vojaški rok v Zagrebu, so ga s 25. domobranskim polkom poslali na rusko fronto. Leta 1915 je prišel, težko ranjen, hkrati s celim polkom v rusko ujetništvo. Trinajst mesecev je bil v bolnišnici, potem pa vse do junija 1917 v ujetniškem taborišču na Uralu, v Ardatovu in v Kunguru. Zaradi nastopanja proti nezakonitem postopku z ujetniki so ga vrgli v zapor, iz katerega so ga rešili delavci v času februarске revolucije leta 1917. Tedaj se je povezal s skupino delavcev-boljševikov, spoznal Leninove Aprilske teze, članke in govore. Odšel je v Petrograd in tam sodeloval v julijskih demonstracijah. Poskusil se je vrniti v domovino, toda padel je v roke Začasne vlade Kerenskega, ki ga je vrnila v Sibirijo. Med sprevodom mu je uspelo pobegniti in priti do Omska, kjer se je oktobra 1917 vključil v Internacionalno rdečo brigado, ki so jo leto dni kasneje razbile Kolčakovske belogardistične enote. Nekaj časa se je skrival v neki tatarski vasi, vse do poraza Kolčakovih band 1920. Vrnil se je v Petrograd in od tam v Jugoslavijo. Dobil je zaposlitev v neki mehanični delavnici in se takoj vključil v bojne vrste Komunistične partije Jugoslavije. Pod težkimi pogoji v času Obznane in zakona o zaščiti države je smelo izvrševal naloge partijske organizacije v Zagrebu, pozneje v Bjelovarju, kjer je bil v začetku 1924 izvoljen za člana Okrožnega komiteta KPJ za bjelovarsko-križevačko županijo. Bil je preganjan in policijsko kaznovan ter zaradi aktivnega delovanja v KP in v sindikatih odpuščen z dela. Večkrat je menjal zaposlitev. V letih 1925—1926 je delal v ladjedelnici v Kraljevcu, 1926—1927 v Smederevski Palanki in nato zopet v Zagrebu. Leta 1927 je postal pokrajinski tajnik Sindikata kovinarjev za Hrvaško in tajnik mestnega komiteta Partije v Zagrebu. Odtlej se je ves posvetil ilegalnemu delu v Komunistični partiji. Diktatorski režim Karadžorđevićev je po aretaciji Broza 4. avgusta 1928 organiziral velik antikomunistični proces v Zagrebu. Toda zaradi izredno hrabrega zadržanja Josipa Broza je načrt režima, da prikaže komuniste kot teroriste, propadel. Josip Broz je odkrito nastopil kot komunist v imenu zatiranega delavstva in kmetov (bombaški proces). Na podlagi zakona o zaščiti države je bil obsojen na pet let ječe, ki jo je prebil v Lepoglavi in Mariboru, ostanek pogojne kazni pa v Ogulinu. Tudi v

državljan sveta

ječi je Broz neutrudno nadaljeval s partijskim delom, boreč se proti notranjim partijskim slabostim, frakcionizmu in oportunitizmu.

Marca 1934 ga je policija privedla na prisilno bivanje v rodni kraj. Tu je ostal le kratek čas, nato je odšel v Samobor, kjer se je podal v ilegalnost in nadaljeval s partijskim delom kot član Pokrajinskega komiteja Partije za Hrvatsko. V tem času si je nadel partijsko ime **Tito** in se ga odslej stalno posluževal. Po sklepu pokrajinskega partijskega komiteja je obiskal CK KPJ na Dunaju in postal član Politbiroja CK KPJ. Konec tega leta je odpotoval v Moskvo, pred tem je organiziral v domovini partijske konference za Hrvatsko, v septembru pa je sodeloval kot delegat CK KPJ na partijski konferenci Slovenije. Na IV. državni konferenci KPJ, ki je bila decembra 1934 v Ljubljani, je bil — na poti v Moskvo — izvoljen za člana Politbiroja. V Moskvi je bil referent v jugoslovanski sekciji Balkanskega sekretariata Kominterne. Na VI. kongresu Kominterne 1935 je bil član jugoslovanske delegacije; 1936 je prišel v domovino (ilegalno) kot član Politbiroja in organizacijski sekretar CK.

Ko je bil leta 1937 odstavljen dofedanji politični sekretar M. Gorkič (pravo ime Josip Čižinski) in zamenjano celo vodstvo, je bil Josip Broz-Tito od Eksekutivne kominterne imenovan za generalnega sekretarja CK.

V maju 1938 je Josip Broz-Tito v bližini planinske koče na Lisci, na sestanku z nekaterimi najvidnejšimi jugoslovanskimi partijskimi delavci, sestavil začasno vodstvo KP Jugoslavije. S tem dejanjem so bila kronana z uspehom večletna prizadevanja za formiranje vodstva KPJ v domovini. Tako sta KP Jugoslavije in delavski razred prevzeli odgovornost za usodo jugoslovanskih narodov v njihovih najusodnejših dneh. V oktobru 1940 je Tito vodil zgodovinsko V. državno konferenco KPJ v Zagrebu. Na njej je bil izbran za generalnega sekretarja CK KPJ.

Medtem so usodni dogodki pahnili Evropo in svet v negotovost, Jugoslavijo pa po priključitvi Avstrije k hitlerjevski Nemčiji spravili v položaj neposrednega soseda Tretjega rajha, s čimer je bila izpostavljena besnemu naletu nemškega fašizma. Pod Titovim vodstvom je pričakala naša Partija dogodke 27. marca 1941 kot vodilna sila v široki politični organizaciji, v Ljudski fronti.

Na dan prihoda Nemcev v Zagreb, 10. aprila 1941, je CK KPJ na svoji seji odločil, da se večina članov CK prebije peš v Bosno, Črno goro in v Slovenijo zaradi prevzemanja v svoje roke dela s pripravami Partije in ljudstva za vstajo. Sestavljen je bil vojni komite, na čelu s sekretarjem CK. Po 12 dneh slabega odpora je kapitulirala bivša jugoslovanska armada, vlada Simovića s kraljem pa je pobegnila v inozemstvo. Na plenumu CK KPJ aprila v Zagrebu je bilo ugotovljeno, da bi vojskovanje s Hitlerjem v takih pogojih bila avantura. Tito je na tem plenumu poudaril, da bo vstaja proti okupatorju neizogibna, posebno še zaradi neizbežnega spopada med Tretjim rajhom in Sovjetsko zvezo. Specifičen značaj bo dalo vstaji naših narodov dejstvo, da je ljudstvo zasvoščilo bivšo vlado in monarhijo zaradi gnusne izdaje in da so ljudje ogorčeni nad petokolonaši, ki so stopili v službo Hitlerja in Mussolinija. Trenutek za splošno vstajo bo določil CK KPJ, komunisti pa morajo biti pripravljeni in sodelovati v vseh pripravah odpora ljudstva proti okupatorju in njegovim sodelavcem. Na zgodovinski seji Politbiroja CK KPJ 22. junija 1941 so Tito in njegovi sodelavci sklenili nasloviti na narode Jugoslavije poziv k splošni oboroženi vstaji. Od takrat je vodil Tito kot vrhovni poveljnik NOV borbo ljudstva in jo privedel k popolni zmagi. Zavedajoč se revolucionarnih teženj in poleta množice je dal Tito v imenu narodov Jugoslavije pobudo za zgodovinske sklepe na II. zasedanju AVNOJ 29. novembra 1943 v Jajcu. Tedaj je bila s suvereno ljudsko voljo, proti volji in brez pristanka velikih zavezniških sil, med njimi tudi ZSSR, zavržena stara protiljudska ureditev in zasnovana nova federativna ljudska republika Jugoslavija.

Od osvoboditve je tovariš Tito vodil kot predsednik zvezne vlade FLRJ veličastno delo socialistične preobrazbe naše dežele.

Prišla so leta hudih preizkušenj, ko je v začetku leta 1948 poskušalo vodstvo ZSSR na čelu s Stalinom preprečiti zgraditev socializma v Jugoslaviji z namenom, da jo spremeni v nesamostojno državo, politično in gospodarsko odvisno od ZSSR. V tem težkem položaju je tovariš Tito predlagal na plenumu CK KPJ 12. aprila 1948 odločen odpor pokusu sovjetskega diktata. Celoten CK je v tem usodnem trenutku za našo državo enodušno sprejel Titovo globoko revolucionarno stališče, v katerem je prišla do polnega izraza njegova ustvarjalna uporaba marksističnega nauka. In od tedaj nadaljujemo v Jugoslaviji popolnoma neodvisni od kakršnegakoli tujega vpliva izgradnjo socializma, v znamenju vedno širše demokratične, socialistične in humanistične družbene preobrazbe. Junija 1950 je sprejela Ljudska skupščina FLRJ na Titovo pobudo v vrsto svojih demokratičnih sklepov o decentralizaciji in debirokratizaciji oblasti tudi revolucionarni Temeljni zakon o upravljanju državnih gospodarskih podjetij in višjih gospodarskih združenj po delovnih kolektivih.

Tovariš Tito si je kot organizator in vodja ljudske revolucije v Jugoslaviji in kot odličen državnik v povojni Evropi pridobil ugled in spoštovanje in vsem demokratičnem svetu. Poznali so ga kot enega največjih sodobnih marksističnih mislecev in revolucionarnih borcev, zato so ga spremljale posebne simpatije iskrenih socialistov po vsem svetu. Kot najuglednejši človek Jugoslavije, obdan z ljubeznijo in spoštovanjem vseh jugoslovanskih narodov in narodnosti, je bil 14. januarja 1953 izvoljen za prvega predsednika FLRJ, 29. januarja 1954 pa ponovno izvoljen za predsednika FLRJ.

Med drugo svetovno vojno je bil naš narodnoosvobodilni boj s tovarišem Titom na čelu trn v peti nemškemu nacizmu, italijanskim fašizmu in vsem prisklednikom nacifašističnih tolp, bolgarskim in madžarskim slugam okupatorjev. Znano je, kako so Nemci organizirali desant na Drvar, da bi ujeli Tita in uničili vojsko jugoslovanskih partizanov. Junaštvo in iznajdljivost naših borcev in tovariša Tita jim je zlobne nakane preprečilo. Tito se je z Vrhovnim štabom in Nacionalnim komitetom (vlado) premestil na otok Vis, odkoder je obiskal v Italiji zavezniškega komandanta Sredozemlja, generala Wilsona in komandanta VIII. armade, generala Aleksandra. V avgustu 1944 se je v Neaplju sestal z britanskim premierom Wilsonom Churchillom. Konec septembra je odpotoval z avionom v Moskvo na razgovore s Stalinom o skupnih vojaških operacijah. Na podlagi odločitve konference na Jalti je bil marca 1945 imenovan za predsednika vlade. Kot predsednik vlade je po

Tovariš Tito na Visu leta 1944

vojni potoval v Sovjetsko zvezo, Čehoslovaško, Madžarsko, Romunijo in v Bolgarijo. Po ponovni izvolitvi za predsednika republike januarja 1954 je potoval na uradne obiske v Veliko Britanijo, Grčijo, Turčijo, Indijo, Burmo, Etiopijo, Egipt in v Francijo. Sprejemal je tuje vladarje in državne delegacije. Vse do pred kratkim je potoval v razne države in sprejemal tuje državnike. Pri vseh in povsod uživa Jugoslavija velik ugled, ki ji ga je pridobil odločen vodja in dosleden borec za pravice delovnih ljudi, delavskega razreda. Komunist, ki je že na takojmenovanem »bombaškem procesu« decembra 1928 v Zagrebu pred kraljevskim sodnim stolom na vprašanje predsedujočega: »Ali se čuti krivega«, odgovoril: »Ne čutim se krivega, čeprav priznavam tisto, česar me dolži državni tožilec. Toda to sodišče ne štejem za pristojno, ampak samo sodišče Partije.« Te besede so močno odjeknile kot revolucionarni klic in odkrita negacija buržoazne pravice. Tito je koval svoj značaj v borbi za pravice delavskega razreda, niso ga uklonile aretacije, zapori, surova ravnanja in šikaniranja, na katera je odgovoril z gladovno stavko. Organiziral je demonstracije, stavke, vodil komunistično propagando in sindikalno organiziranje. Tudi v najhujših dneh je ostal zvest ljudskim množicam. Tito je zrasel v velikana iz vrst delavskega razreda. Po vojni je postal državljani sveta. Govoril je: »Status Jugoslavije kot neodvisne in socialistične države je nespremenljiva podlaga naše celotne politike in našega načina urejanja mednarodnih odnosov in problemov.«

»Avtentična Titova misel in njegovo ustvarjalno delo, ki so desetletja dajala pečat revolucionarnim akcijam jugoslovanskih komunistov in boju delavskega razreda, narodov in narodnosti Jugoslavije za uresničitev najdrznejših socialističnih vizij, sta trdno in trajno vgrajena v načela in prakso zunanje politike naše države. Podobno kot je v notranji politiki začrtal linijo boja za uresničitev izvirnih interesov delavskega razreda in za popolno nacionalno enakopravnost, je tudi v zunanji politiki nove Jugoslavije določil smotre boja proti vsem oblikam izrabljanja delovnih ljudi, proti imperializmu, hegemoniji, neenakopravnosti, proti nacionalnemu zaslužnjevanju, za mir, svobodo, neodvisnost, za enakopravno, miroljubno sodelovanje vseh narodov in držav, ne glede na njihovo velikost in družbeni red. Titove mednarodne politične koncepcije, ki so postale trajna podlaga in pridobitev zunanje politike neuvrščene in neodvisne socialistične, samoupravne Jugoslavije, so izraz in odsev smeri Komunistične partije oziroma Zveze komunistov Jugoslavije, grajene in zgrajene pod Titovim vodstvom.«

(Komunist, 26. maja 1975)

Tita so spoštovali in cenili kot arhitekta in graditelja miru, saj so v njegovem delu dobila svoj smisel vsa prizadevanja in v njem so povzeti vsi dosežki našega komunističnega in delavskega gibanja. To je gibanje, ki je v zadnjih desetletjih pri nas tako uspešno rešilo premnoga navzkrižja in zbralo pod svojo zastavo vse narode in narodnosti, vse kar napredno misli in rodoljubno čuti ter se resnično želi bojevati za napredek. Titovo delo je nastalo v boju proti vsem izkoriščevalcem, proti vsem oblikam zatiranja, v odporu zoper vse družbene krivice. Tito

(Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje s 5. strani)

je v svojih delih nenehno opozarjal na žarišča velikih družbeno-političnih trenj našega časa. Zaradi svojega ustvarjalnega pristopa k marksizmu in zato, ker se je že od dvajsetih in tridesetih let tega stoletja pa vse do današnjih dni kot revolucionaren akter, arhitekt in graditelj nenehno gibal po vseh prizoriščih družbenih trenj, je delal nezmotljivo. Tito je dobro vedel in je tudi učil in pisal, da se revolucija ne konča takrat, ko je končan njen oboroženi del, ko je odpravljena zasebna lastnina proizvodnih sredstev in so ta sredstva podružbljena. Učil je, da se je začel njen nadaljnji zgodovinski razvoj z uvedbo socialističnega samoupravljanja.

Celotno Titovo delo je enkratni primer boja za novi svet, svet enakopravnih in svobodnih narodov, prispevek za dostojanstvo človeka in humanejši odnose med ljudmi, za pravico vsakega naroda, da sam odloča o svoji usodi. Dokazal je, da unicificiranega socializma, ki bi ga teoretično in praktično dirigirali iz enega centra, brez poslušanja različne poti razvoja socializma v svetu, torej tudi za specifičnost naše socialistične revolucije, ni bilo mogoče sprejeti, ker bi pomenilo to oviro in zavoro resničnega socialističnega razvoja, zajemajočega navdih iz ustvarjalnega marksizma, kakršen je bil, kot vemo, utelešen v Titovem delu.

O Titu — revolucionarju, ki je čez štiri desetletja stal na čelu ZKJ, o Titu, legendarnem vojskovodji osvobodilnega boja proti fašizmu v II. svetovni vojni, o človeku, pod čigar vodstvom so delavski razred, narodi in narodnosti Jugoslavije spremenili podobo svoje dežele ter vzpostavili odnose socialističnega samoupravljanja in resnične enakopravnosti, o graditelju politike neuvrčenosti — so govorili in pisali.

Dragi tovariš Tito, ... Francoskim komunistom sta znana Vaša neutrudna aktivnost v Vaši deželi in Vaš prispevek h krepitvi narodne neodvisnosti in miru v svetu in ju zelo cenijo.

(Sekretariat CK KP Francije, 1977)

Da bi nekdo imel nacionalno avtoriteto, ni nujno, da je iz velike dežele, Tito, na primer, ima mednarodni ugled, predvsem zato, ker ima nacionalno avtoriteto.

(Charles de GAULLE)

Za nas je velik dogodek, da se je Tito prvi uprl stalinističnim metodam s konkretnimi kritikami. Zgodovina socializma ne bo nikoli pozabila tega velikega Titovega koraka.

(Gyorgy LUKACS, 1970)

Tito, to je trenutek vesti človeštva. Tako čuti vsakdo, ki se je kdaj srečal z njim in ki je spoznal vaše narode.

(Joan CASSOU, književnik, Pariz)

Ime maršala Tita je obšlo pet celin. Ko bo vojna končana, bo prišla Jugoslavija na mirovno konferenco ne kot pratežnik, ampak kot izvidnik. Ni namreč osvobodila cele vrste krajev v svoji domovini, ampak si je izvojevala tudi novo mesto v povojni Evropi.

(Giuseppe BOFFA, Unita, Rim)

Tito bo ostal eden najizrazitejših simbolov te epohe, epohe nacionalne revolucije, epohe socialne revolucije, epohe nenehnega nemira in skrbi za mir.

(Mohamed Hasanein HEJKAL, novinar, Kairo)

Človeštvo bo šlo svoje prihodnje tokove od dneva, ko je Tito pred svojo skupščino izrekel staro parolo »Tovarne delavcem!« Vendar se ni ustavil pri tem vprašanju. Od »Tovarne delavcem«, »Zemljo tistim, ki jo obdelujejo«, »Bolnišnice zdravnikom in bolnikom« do »Šole učencem in profesorjem« in do aksioma (temeljne resnice, pravilnosti) »Človeštvo človeku«, se je Tito napotil skozi kozmos absolutne svobode za vse ljudi. In priznati je treba — tega ni poskusil še nihče.

(Stanley dr. FITZLEAN:

»V iskanju človekove svobode«, CHICAGO 1976)

Takih in podobnih izjav in ugotovitev bi lahko našli še in še. Vse pa potrjujejo, da je naš Tito kot neustrašen in dosleden borec za mir, enakopravnost, neuvrčenost in resnično vsestransko svobodo vseh ljudi postal in ostal zelo cenjen in spoštovan državljani sveta.

Ugasnilo je življenje bojovnika za pravice vseh narodov. Živel pa bo med nami v svojih delih, na častnem mestu v zgodovini naših narodov, kot človek, ki ga niso zlomila preganjanja, zapori, žalitve in veliko trpljenje, nepojmljiva pomanjkanja in bratomorni spopadi med drugo svetovno vojno. Prišel je čas zmage revolucije, čas ustvarjanja, razvijanja in nenehne krepitve bratstva in enotnosti, čas obnove in graditve, zanos, boja za mednarodno priznanje naše države, čas spopada s Stalinom in stalinizmom, čas osamitve in pritiskov, političnih in gospodarskih, sledil je čas zakona o izročitvi tovarn v upravljanje delavcem, čas izrednega gospodarskega, družbenega, kulturnega napredka, nekompromisnega boja proti ostankom stare razredne družbe, proti nacionalizmu, dogmatizmu, hegemonizmu, liberalizmu, unitarizmu, tehnokratizmu in birokratizmu, prišel je čas graditve in krepitve vseljidske obrambe in družbene samozaščite, čas mednarodnega vzpona, politike neuvrčenosti, čas najbolj odprtih meja na svetu, čas združenega dela, delavski in samoupravni čas — Titov čas. In ko je bilo vse to doseženo, je neustrašni borec, ki ni poznal počitka in odmora, omahnil. Neizprosni prirodni zakon nam je vzel dragoceno življenje. Omahnilo je telo, ostal pa je duh, ki nas bo še naprej vodil od zmage do zmage, ostal je navdih, ki nam ga je vcepil in nas bo spremljal pri naših prizadevanjih, da nadaljujemo Titovo delo. Nenehno se bomo spominjali besed Miroslava Krleža v Kumrovske nočturne, ko je zapisal: »Tito se je uprl srednjemu veku, našel je izhod, s polnimi jadri plove in njegove ladje potujejo v varno pristanišče zmage.« Krmar je omahnil, toda ladje potujejo k svojemu cilju — v smeri, ki jo je začrtal.

Uspehi ne izostajajo

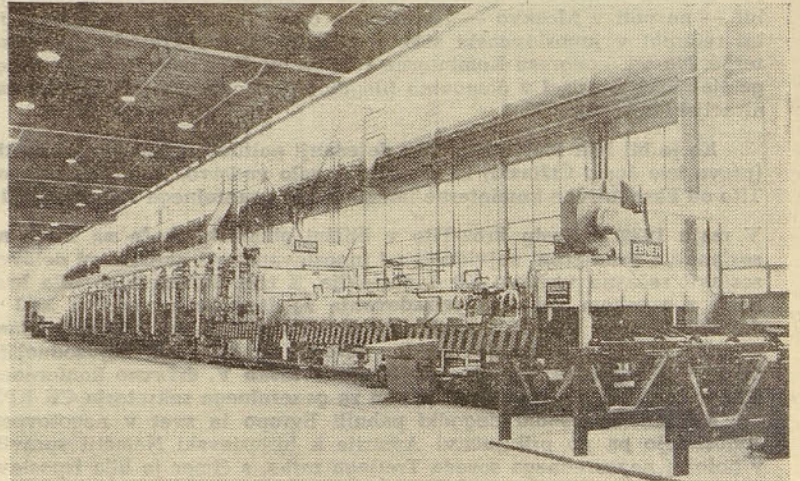
Prvi kvartal leta 1980 je že za nami. Velikim čerem smo se uspeli ogniti, manjše težave pa smo z napori, vestnim delom in dogovorjeno akcijo premostili.

Skupna proizvodnje, vključno z aprilom znaša 36.000 ton; proizvodnjo v mesecu aprilu smo zaključili že 20. t. m., ko smo pričeli z rednim letnim remontom.

v januarju zaživele polno družbenopolitično življenje.

Zaključni račun je sprejet. O akcijskih programih so razpravljali po samoupravnih delovnih skupinah in jih sprejeli na delavskem svetu.

Elementi akcijskih programov so že vtakani v gospodarski načrt za leto 1980.

Zarilnica — nova pridobitev za še kakovostnejše delo v valjarni II

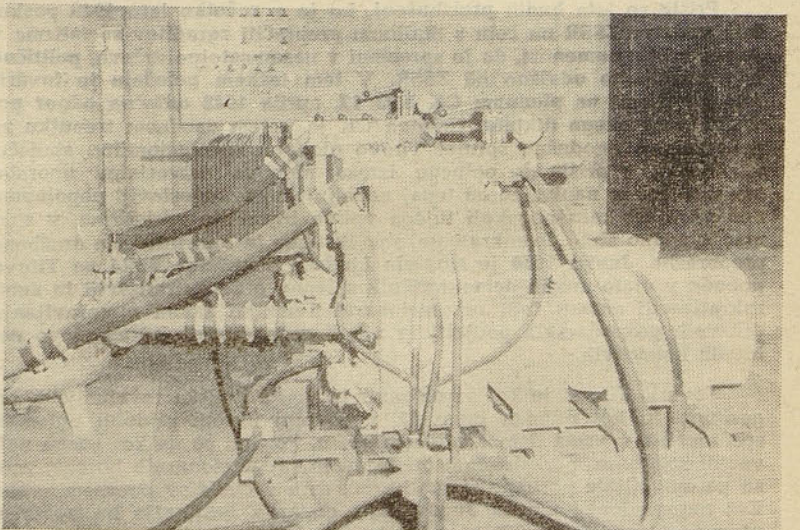
Z rezultati, ki presegajo v povprečju v posameznem mesecu za 12% dvanajstino, z 10% operativni plan in enako dinamične plane, smo zadovoljni. Kljub pomanjkanju gredic smo skupno z vsemi odgovornimi dejavniki v železarni in v SOZD uspeli proizvodnjo glede planskih zadolžitev in lanskoletnih dosežkov povečati. Prispevek k takšnim rezultatom je predvsem v usklajenem delu, osebnem prizadevanju in dobri meri delovne discipline.

Reorganizacija očitno ni negativno vplivala na ustanovitev novih tozdov. Prejšnja TOZD B je bila sicer proizvodno tesno povezana, tudi prek nekaterih služb in neposrednega procesa dela, zato so spremembe le bolj formalno-pravnega značaja. Delegati in posamezne organizacije, vključno z delavskim svetom, so pričele z normalnim poslovanjem in so že

Ob količinskih dosežkih, na katere je TOZD valjarne II ponosna, smo dosegli velik tehnični napredek:

— Investicija žarilnice je zaključena. Žarilna peč je v obratovanju. Rezultati proizvodnje v tem oddelku presenečajo največje optimiste. Na žarilni peči smo presegli količinsko proizvodnjo in dosegli boljše kvalitetne rezultate, kot smo jih pričakovali; skupno je bilo do danes v štirih različnih diagramih toplotno obdelanih 2.600 ton jekla. Najvišja mesečna proizvodnja je bila dosežena v količini 1.189 ton. Kapaciteta peči je bila z dobaviteljem dogovorjena v povprečju 2 toni na uro. Dosežena je bila 2,15 t/h, pri tem pa ni ogrožena peč oziroma naprave na peči, medtem ko kvaliteta izdelka odgovarja normativom.

— Prispevek k boljši kvaliteti (Nadaljevanje na 7. strani)

Odkakevalna naprava

(Nadaljevanje s 6. strani)

valjanih izdelkov, manjši obrabi valjev in boljšim delovnim pogojem je delovanje odškakalne naprave, ki jo je dobavila firma PALAMION, s tem, da je črpalka batne izvedbe izdelana pri firmi HAMELMANN. Odškakalna naprava je vgrajena v valjčnico med ogrevno pečjo I in 01 ogrodjem proge Ø 550 mm. Naprava deluje na osnovi vodnega curka, ki je pod pritiskom 200 atmosfer in deluje prek razporejenih šob na stranice gredice. Strojni del naprave je montiran v prizidku valjarne II. Po manjših težavah pri poizkusnem obratovanju smo z delovanjem naprave zelo zadovoljni, s tem da se bomo morali ob uporabi te naprave sami prevzgojiti.

— V kratkem, to je v mesecu maju ali juniju bomo vgradili v progo Ø 300 mm nova krožna vodila, na žalost le na treh ogrodjih z odpirajočim se lokom. Od vgraditve omenjenih vodil pričakujemo boljšo kvaliteto valjanih izdelkov, boljši izplen in varnejše delo.

Ob boljši organiziranosti, večji tehnološki disciplini in z večjim prizadevanjem bomo obstoječo tehnologijo dopolnjevali z manjšimi inovacijskimi posegi, od katerih pričakujemo tudi boljše ekonomske učinke.

Posamezniki v TOZD valjarne II sledimo vsaki najmanjši spremembi, ki doprinese k boljšemu gospodarjenju TOZD, varnejšemu delu in boljšemu počutju delavcev.

Izvršni odbor sindikata je že razpravljal o nekaterih ukrepih, ki bi delavcem v poletnih mesecih izboljšali delovne pogoje, omogočili prijeten odih in razna srečanja na športnem in rekreacijskem področju.

Ob dogovorjenih akcijah v proizvodnji, usklajenem delu na družbenopolitičnem področju in prizadevnosti posameznika bomo tudi v prihodnje, čeprav pod težjimi pogoji, izvrševali planske zadolžitve, tako da ne bo izostal pričakovani uspeh.

ing, Ferdo Haler

Stabilizacija

Že nekaj tednov nazaj lahko v javnih občilih poslušamo »stabilizacija«. Pri tem pa uvažamo star papir in železo. Je to res potrebno?

Oglejmo si samo celjsko ali še ožjo štorsko okolico. Pojdimo na teharsko smetišče. Najprej nam v oči padejo ogromni kupi papirja. Toda mi ga uvažamo. Če bi pobrali ves odpadni papir, bi uvoz zmanjšali.

Če se smetišču približamo, lahko vidimo tudi predmete iz železa... Dostikrat lahko ob robu gozda vidimo razne štedilnike in podobno. Vendar tudi železo uvažamo. To sta samo dve surovini na tem smetišču. Pa ne samo na tem, na vseh po vsej domovini.

Ali res ne moremo papir, ki ga odvzamejo predvsem delovne organizacije, naložiti na vagone in ga odpeljati v nadaljnjo predelavo.

Če takih in podobnih problemov ne bomo rešili, zaman govorimo o stabilizaciji.

Zakaj pa uvažamo, ko imamo surovin dovolj, seveda na smetiščih! Nataša Plankar 6. c

Kako smo delali

SKUPNA PROIZVODNJA

V marcu je znašala skupna proizvodnja na nivoju DO 27.741 ton in je bila:

— v primerjavi z operativnim planom za 1.155 ton višja (4,3 %),

— v primerjavi z 1/12 letnega plana za 1.648 ton nižja (5,6 %),

— v primerjavi z dinamičnim planom za 93 ton višja (0,3 %).

ELEKTROPLAVŽ

Proizvodnja grodlja je znašala 3.410 ton, kar je za 390 ton oz. za 10,3 % manj od operativnega plana. V primerjavi z 1/12 letnega plana je bila proizvodnja grodlja nižja za 7,8 % in v primerjavi z dinamičnim planom za 20,2 % nižja. Proizvodnja aglomerata je za 358 ton (10,2 %) pod operativnim planom oz. za 20,2 odstotka pod 1/12 letnega plana. Proizvodnja je bila nižja od planirane zaradi zastojev na peči.

JEKLARNA

Operativni plan je bil postavljen v višini 8.400 ton, proizvodnja pa je znašala 8.483 ton, kar je za 83 ton oz. za 1 % več od planirane količine. Vendar je bila proizvodnja gredic manjša od 1/12 letnega plana, in to za 24,6 odstotka in za 8,8 % manjša od dinamičnega plana. Izpad proizvodnje okoli 160 ton je nastal zaradi nepričakovanih zastojev na obeh pečeh in okvare žerjavov. Na proizvodnjo je vplivalo tudi pomanjkanje delovne sile, in sicer kvalitetno in kvantitetno.

VALJARNA I

Skupna proizvodnja valjanih proizvodov je znašala 2.758 ton, od tega 2.236 ton blagovne proizvodnje in 522 ton predprofilov za hladno predelavo. Operativni plan je predvideval 2.510 ton valjanih proizvodov. Torej je bila dejanska proizvodnja višja za 248 ton (9,9 %). Višja je bila tudi v primerjavi z 1/12 letnega plana za 341 ton (oz. za 14,1 %), od dinamičnega pa za 248 ton, kar znaša 9,9 %.

Probleme so imeli s pomanjkanjem delovne sile. Situacija se je izboljšala šele ob koncu meseca.

VALJARNA II

Skupna proizvodnja valjanih izdelkov je znašala 9.363 ton in tako bila večja od operativnega plana za 913 ton (10,8 %), od 1/12 letnega plana za 1.030 ton (12,4 %) in od dinamičnega plana za 713 ton oz. za 8,2 %.

JEKLOVLEK

V mesecu marcu je bila dosežena skupna proizvodnja hladno predelanih valjanih profilov v višini 825 ton, kar je za 45 ton oz. za 5,8 % več od planirane količine v operativnem planu. Dinamični plan je preseglava prav tako za 45 ton (5,8 %). 1/12 letnega plana pa za 67 ton (8,8 %). Proizvodnja brušenih profilov je bila predvidena v višini 365 ton. Dosežena je višja za 23 ton (6,3 odstotka). Proizvodnja vlečenih

profilov je bila planirana v višini 415 ton. Dosežena je višja za 22 ton (5,3 %).

LIVARNA I

Operativni plan je presežen za 208 ton (10,5 %) in je dosežena najvišja mesečna proizvodnja letos 2.198 ton. V primerjavi z 1/12 letnega plana je bila proizvodnja višja za 472 ton (27,3 %), v primerjavi z dinamičnim planom pa za 155 ton (7,6 %). Sredi meseca jim je zmanjkalo predlegure Ni Mg, zato so ustavili proizvodnjo KGR valjev. Ves mesec je bil problem minimalnih dobav koksa; uspelo pa jim je zmanjšati porabo, tako da izpadov proizvodnje ni bilo. Stalni problem je pomanjkanje delovne sile.

LIVARNA II

Dosežena je bila proizvodnja 704 ton. Operativni plan je bil presežen za 48 ton (7,3 %), 1/12 letnega plana za 74 ton (11,7 %), dinamični plan pa za 44 ton (6,7 odstotka).

Materiala, ki ga dobivajo iz uvoza, je primanjkovalo (predvsem so to pomožni materiali), S sancijskimi ukrepi v talilnici in na formanju so povečali količino razlitega železa, še vedno pa je ozko grlo čistilnica.

OBDELOVALNICA VALJEV

Proizvodnja je znašala 330 ton, tako je bil operativni plan presežen za 5 ton (1,5 %), 1/12 letnega plana za 27 ton (8,9 %), dinamični plan pa za 7 ton (2,2 %).

Zaloga surovih valjev je minimalna in se še naprej manjša. Občasno primanjkuje surovcev za kalute Ø 1100 × 460, zato ne sledijo planski dinamiki proizvodnje.

OBDELOVALNICA LITINE

Proizvedeno je bilo 76 ton obdelane litine in je tako dosežen operativni kakor tudi dinamični plan; 1/12 letnega plana je presežena za 13 ton ali za 20,6 %. Težave so imeli le pri dobavi ulitkov iz drugih livarn.

TOVARNA TRAKTORJEV

Operativni in dinamični plan sta bila postavljena v višini 480 kom. traktorjev, dosežena pa je bila proizvodnja 445 kom. Tako je bila proizvodnja manjša za 35 komadov traktorjev (7,3 %). V primerjavi z 1/12 letnega plana je bila proizvodnja še nižja, in to za 155 kom. (25,8 %).

Vzroki za nedoseganje plana so v občutnem pomanjkanju materiala tujih in domačih dobaviteljev. Tako odpade 80 % izpadov na pomanjkanje materiala in 20 % na ostale proizvodne zastoje. Težave so imeli tudi z oskrbo energije, primanjkuje pa jim tudi delavcev.

ZAPOSLENI

V mesecu marcu je bilo v naši DO zaposlenih 3.420 delavcev, medtem ko jih je letni plan predvideval 3.500. Z upoštevanjem zaposlenih iz nadur in pogodbenega dela (117) znaša skupno število zaposlenih 3.537, kar je v primerjavi z letnim planom 3.614 skupaj zaposlenih, 77 zaposlenih manj oz. 2 % manj.

PRODUKTIVNOST

Produktivnost na nivoju DO je bila v marcu nižja od predvidene v letnem planu in to za 8,9 %. Najvišjo produktivnost v primerjavi s plansko so dosegli v tozdu livarna I (i = 118,54), najnižjo pa v tozdu jeklarne (i = 74,76).

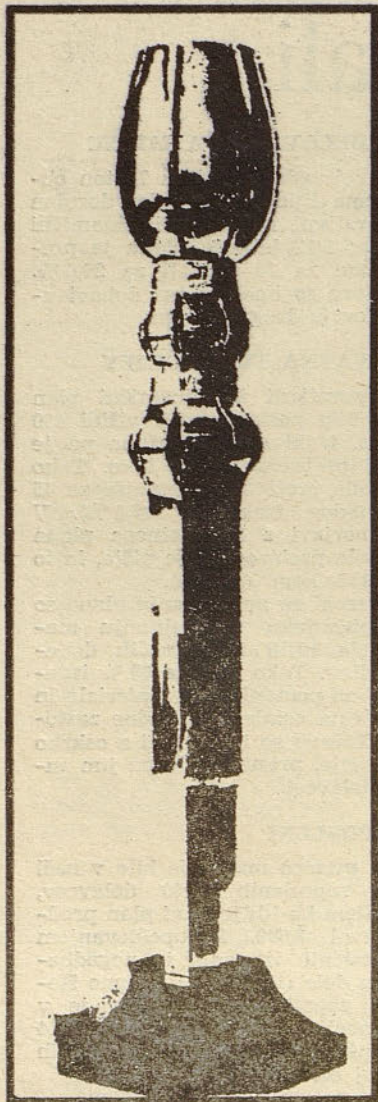
Rojstvo skulpture

Skulptura, ki je postavljena na prostoru nad jeklaro in vrtarnico Godec se čedalje bolj uveljavlja, kljub temu da v začetku njenega nastanka ni imela takšne pozornosti. Sedaj stoji vzravnano kot borec, ki pozdravlja mimoidoče delavce. Ob naših praznikih se dodatno okraši z zastavami in dobi svečanejšo podobo.

Takšen namen smo jeklarji hoteli doseči s postavitvijo te skulpture. V začetku obratovanja, ko smo po prvi izdelani šarži na Birlecovi peči v letu 1973 prihranili en ingot odlit v kokili V20, je tlela ideja, da bi iz ingota ter ostalih proizvodov izdelali skulpturo. V času, ko se je približala otvoritev jeklarne, je ta ideja rodila sadove; poklicali smo tov. Pevcina ter mu predlagali, da bi iz prvega ingota, ingotov iz SM jeklarne, gredic in ostalih profilov naredili skulpturo jeklarja. Pobudniki ideje so bili Franc Godec, Gojko Manojlovič in Dominik Tomažin. V razgovoru smo z izkušnjami in pomočjo tov. Pevcina prišli do končnega o-

snutka, ki ga danes lahko vidimo; pri tem so sodelovali še sodelavci iz jeklarne, Tekola, mehanske obdelave Ingrada Celje in DSIR ŽŠ.

Kip je sestavljen iz betonirane temelja, ki se nad površino zemlje zaključuje v emblem štorske deteljice, iz te se naprej vzdiguje kokila V20 za odlivanje jekla in nato omenjeni prvi ingot. Na glavi ingota so postavljene štiri gredice kvadrat 100 mm različne dolžine, ki so bile odlite na napravi za kontinuirano odlivanje jekla. Na vsaki gredici so postavljene še jeklene palice okroglega profila. Glavni namen pri postavitvi takšne skulpture je bil v tem, da predstavimo naše izdelke v povezavi s tehnološkimi postopki: izdelava jekla, litje, valjanje in hladna obdelava jekla, ter ohranjanje spomin na tehnološke postopke, ki smo jih že opustili, to je odlivanje v kokile in s tem tudi spomin na ukinjeno SM jeklaro. Poleg tega ponazarja še razvoj in predelavo jekla v naši delovni organizaciji. D. Tomažin

Ni končala poti

PRIZNAN PATENT NIZKOTLAČNIM INDUSTRIJSKIM PLINSKIM GORILNIKOM VARIO

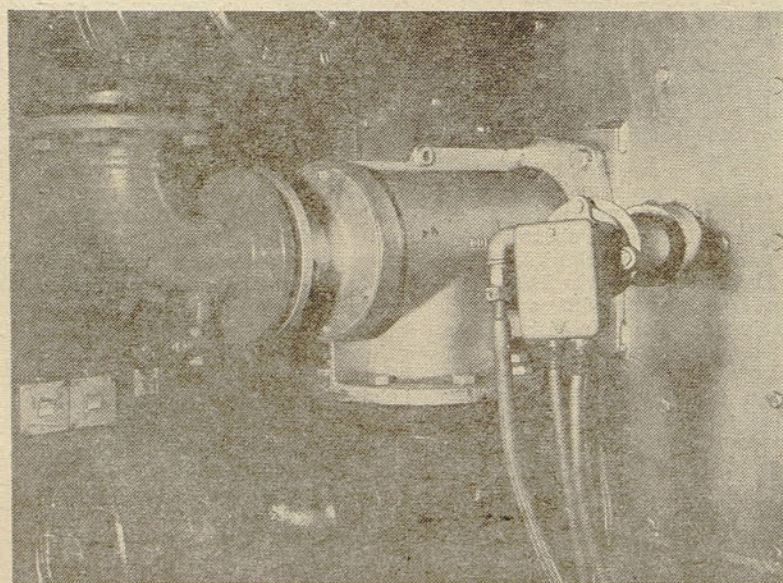
V Patentnem glasniku št. 1/1980 je bilo na strani 68 objavljeno pod poglavjem:

PREGLED REGISTRIRANIH IN IZDELANIH PATENTOV PO 63. in 64. ČLENU ZAKONA O PATENTIH IN TEHNIČNIH IZBOLJ-SAVAH SFRJ tekst, da je patentna prijava gorilnikov VARIO odobrena.

Nizkotlačni industrijski plinski gorilniki VARIO so bili kot patentni zahtevek poslani Patentnemu zavodu SFRJ dne 30. 4. 1975 in so bili priznani kot patent 14. 12. 1979.

V Patentnem glasniku so objavljeni tudi avtorji tega patenta, in sicer: Dr. Sicherl Bogdan, Zakonjšek Niko, dipl. ing. in Logar Viktor, dipl. ing.

Vsem trem avtorjem čestitamo!

Nizkotlačni industrijski plinski gorilnik VARIO med obratovanjem

Štafeta mladosti

Kljub dežju se je v nedeljo, 27. aprila zjutraj zbrala velika množica ljudi ob rokometnem igrišču na stadionu na Lipi. Pričakati in videti so želeli štorske mladince, ki bodo sprejeli štafetno palico iz rok šentjurskih mladincev in jo ponesli dalje do meje naše krajevne skupnosti s pozdravi in najlepšimi željami za dragega predsednika Tita.

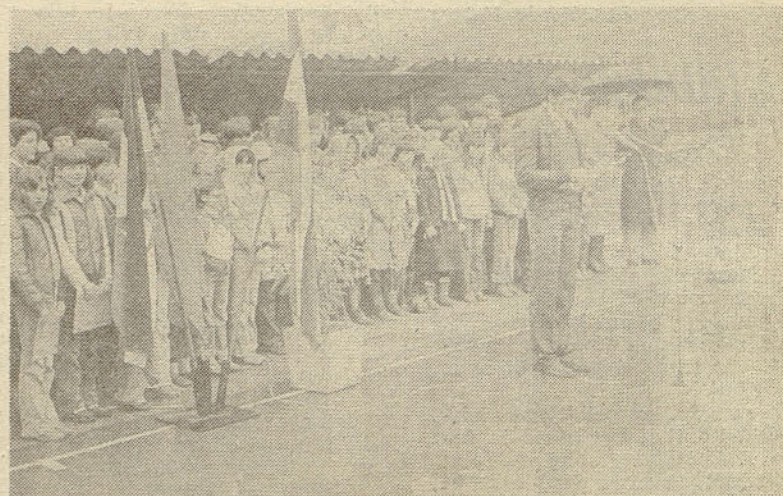
Ze pol ure pred sprejetjem palice je na z zastavami ozaljšanem igrišču igrala železarska godba. Program je popestril pevski zbor štorske osnovne šole z recitatorji. Predstavnica krajevne organizacije Zveze socialistične mladine je v dolgem govoru orisala lik in vlogo maršala Tita. Titovo ime je povezano z nastankom in bratskim sožitjem vseh narodnosti in narodov naše domovine. Enako kot Jugoslovanom pa je Tito simbol za vse narode sveta, predvsem tiste, ki še ječijo v jarmu suženjstva in izkoriščanja. »Tito, to je Jugoslavija, Tito, to smo mi vsi«, je zaključila svoj govor mladinka.

Ob 8. uri in 40 minut je na stadion pritekla skupina čez 20 mladincev in pionirjev. Osnovnošolci, gasilci, dijaki ŠKIMC ter predstavniki vseh sekcij Partizana so se zvrstili pred odrom, kjer je predstavnik železarniške mladine, tovariš Vojko Kocman, prebral besedilo pozdrava delavcev Železarne in Krajevne skupnosti Štore z iskrenimi željami za dragega Tita. Štafeta skupina mladih z nosilcem palice, aktivnim mladincem in športnikom Rafkom Zupancem, je nato stekla s prizorišča proslave. Na območju sosednje krajevne skupnosti so palico prevzeli in ponesli dalje teharski mladinci.

Jok

Štafeta palica za tov. Tita

Ob sprejemu Titove štafete v Štorah

STORSKI ZELEZAR — Glasilo OZD Slovenske železarne ZELEZARNA ŠTORE — Izhaja dvakrat mesečno — Uredniški odbor: Gradnik Frido, Tomažin Anica, Knez Peter, dipl. ing., Kavka Franc, Renčelj Vlado, Uršič Rudi, Zelič Franc, ing., Zmahar Ivan — odgovorni in glavni urednik: Kavka Franc, pomočnik urednika: Uršič Rudi. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 20. 2. 1974) — Tisk: AERO Celje — TOZD grafika — Rokopisov ne vračamo.